

Концепція (проект)

впровадження єдиної національної системи детекції брехні при використанні комп'ютерних поліграфів в Україні

Концепція визначає основні засади, принципи та умови використання поліграфів у діяльності державних, правоохоронних органів, судових інстанцій, комерційних структур, підприємництва та приватних осіб в Україні. Включає аналітичне відпрацювання наявної ситуації, нормативно – правової бази, дієвих шляхів сприяння в боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, можливими фінансовими ризиками, міжнародну та вітчизняну практику навчання та діяльність експертів - поліграфологів у правоохоронних органах та судових інстанціях, у комерційному і приватному секторах та фінансовій сфері в Україні та світі.

Проведений аналіз основних підходів психофізіологічних досліджень вітчизняної та міжнародної практики застосування поліграфа, підготовки фахівців, проведення перевірок свідчить про актуальність та необхідність застосування поліграфа згідно з міжнародними стандартами практики та відповідно до новітніх методик (С.Д. Казьмірука) в Україні.

Інформаційно - аналітична довідка

Аналіз наявного стану використання поліграфа в Україні свідчить про відсутність єдиної стратегії, відповідної нормативно - правової та регуляторної бази та системного підходу щодо діяльності в даному напрямку. Зокрема, відсутність єдиних законодавчих, юридичних та правових засад використання поліграфа обумовлює неможливість системно впливати, регулювати, забезпечувати наповнення дохідної частини бюджету та всебічно контролювати діяльність із детекції брехні при застосуванні комп'ютерних поліграфів.

Важливим аспектом для держави - є організація єдиної системи детекції брехні в інтересах державних, правоохоронних органів та підприємництва України, з метою боротьби з корупцією та організованою злочинністю. Отримання державою відповідних зборів від діяльності поліграфологів у комерційному та приватному секторах.

Міжнародна співпраця із залученням фахівців міжнародних інституцій та Академій для навчання українських експертів – поліграфологів, що визнані у світі та мають відповідні акредитації і права-є дієвим, актуальним і ефективним заходом.

Отже, основними причинами актуальності та необхідності реалізації Концепції використання поліграфа в Україні - є санкціонована та сертифікована діяльність із дотриманням: законодавства України та міжнародних нормативно-правових актів.

Вивчення та аналітичне відпрацювання реального стану ситуації дозволяє зазначити такі причини, що унеможливають впровадження єдиної системи спеціальних психофізіологічних обстежень в Україні в даний час:

- відсутність єдиних засад, принципів, стандартів та методик використання поліграфа (відповідно до міжнародних стандартів) у системі державних, правоохоронних органів, комерційних структурах та діяльності приватних осіб. Застосування поліграфа в Україні цілком не врегульоване. Слід відзначити, що в даний час тільки наявність окремих внутрішньовідомчих інструкцій та наказів визначає основні напрямки, принципи та умови використання поліграфів;
- відсутність уповноваженого єдиного державного органу (Центру) навчання, сертифікації та ліцензування підготовки експертів - поліграфологів в інтересах держави, що діють за єдиними затвердженими та прийнятими стандартами;
- діяльність спеціалістів поліграфа не має затвердженої системи сертифікації та ліцензування, підбору, навчання, підтвердження кваліфікації, перепідготовки та незалежної системи оцінки результатів роботи, незалежної перевірки, експертизи і оцінки наданих результатів;
- відсутність сертифікованих поліграфів іноземного виробництва, що мають відповідне сервісне та програмне забезпечення, адаптоване для використання в Україні;
- відсутність єдиної системи підготовки та оцінки результатів перевірки на поліграфі.
- не можливість коректно співпрацювати з міжнародними фахівцями та інституціями з причини не відповідності діяльності затвердженим міжнародним стандартам використання поліграфа та оцінки результатів.

Висновки:

З огляду на вищенаведене, можна дійти висновку, що в умовах широкомасштабного міжнародного впровадження інноваційних технологій, наявної соціально – політичної ситуації та актуальних завдань по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, відсутній єдиний законодавчо – врегульований підхід, що регулює використання поліграфу (навчання, застосування поліграфів, оцінка результатів досліджень) в Україні:

1. Єдина нормативно – правова база, що регулює засади та діяльність із детекції брехні із застосування поліграфу в Україні відсутня.
2. Відсутній єдиний державний орган (Центр) професійної підготовки, сертифікації та ліцензування експертів – поліграфологів.
3. Відсутні єдині затверджені стандарти і методики проведення перевірки на поліграфі, що відповідають міжнародним стандартам
4. Діяльність спеціалістів поліграфа, що мають різну освіту, знання та досвід не відповідає єдиним методикам і стандартам практики та потребує додаткового вивчення, аналізу та оцінки професійної придатності та достовірності наданих результатів.
5. Використання поліграфа та програмного забезпечення різних виробників обумовлює низку додаткових з'ясування щодо якості професійного використання інструменту та програми, сервісного обслуговування та оновлення програмного забезпечення згідно з вимогами виробника.

Пропозиції:

Концепція впровадження єдиної системи детекції брехні при використанні комп'ютерних поліграфів в Україні дозволить реалізувати ключові напрямки.

1. В інтересах державних органів України - боротьба з корупцією в органах влади. Це перевірки при прийомі на роботу (посаду), звільненні з роботи та при службових перевірках і розслідуваннях. Сучасні стандарти, методики та формати тестів, які використовуються при перевірці на поліграфі, дають змогу ефективно та оперативно виявляти брехню та можуть слугувати вагомим важелем при прийнятті відповідних рішень та призначень.

2. В інтересах правоохоронних органів та судових інстанцій. Це можливість застосування для будь - якого виду розслідування та дозволяє швидко виявляти приховану інформацію, забезпечувати отримання додаткової інформації, яка прямо або побічно пов'язана з напрямом або об'єктом розслідування, прискорювати час розслідування при відносно невисоких витратах, забезпечити об'єктивну і швидку оцінку достовірності отриманої інформації, дозволяє виявляти приховані ознаки досконалих або підготовлених зловживань, інших чинників, що впливають на благонадійність співробітників з метою поліпшення ефективності діяльності попередження та виявлення корупційних та інших правопорушень у сфері службової діяльності, дієвого супроводження оперативно-службової діяльності, а також покращення роботи з персоналом.

3. Надання повного спектру послуг з детекції брехні громадянам, комерційним структурам і бізнесу та, як результат, забезпечення наповнення дохідної частини бюджету, створення додаткових умов для розвитку детекції брехні при використанні поліграфу.

4. Організація міжнародного співробітництва з метою навчання та підготовки експертів – поліграфологів за міжнародними стандартами та передовими методиками.

5. Створення «Українського державного центру навчання, сертифікації та ліцензування поліграфу» з обласними філіями дасть змогу державі: проводити навчання, перепідготовку, кваліфікацію та видачу Дозволу на проведення даного виду діяльності для експертів – поліграфологів в інтересах державних та правоохоронних органів та для комерційних структур і приватних осіб. Український державний Центр навчання, сертифікації та ліцензування поліграфу» здійснює такі види діяльності:

- навчання, перепідготовку, кваліфікацію, сертифікацію та ліцензування і видачу Дозволу на проведення даного виду діяльності в Україні для експертів – поліграфологів в інтересах державних та правоохоронних органів та для комерційних структур і приватних осіб;
- за замовленням бізнесу та приватних осіб проводити навчання, сертифікацію, ліцензування та видачу Дозволу на даний вид діяльності згідно з діючими тарифами;
- здійснювати сертифікацію та ліцензування ввозу в Україну поліграфів, додаткового обладнання та програмного забезпечення;

- здійснювати заходи щодо виявлення та усунення неправомірного та непрофесійного використання поліграфу, впровадити систему періодичної оцінки і перевірки якості та результатів роботи експерта – поліграфолога з метою попередження та виявлення корупційних ознак (QC) і притягнення до відповідальності винної особи.
- здійснювати видачу дозволів на ввезення з-за кордону поліграфів, додаткового обладнання та програмного забезпечення;
- здійснювати реєстрацію та облік наявного обладнання – поліграфів, та програмного забезпечення, що знаходяться у користування осіб та комерційних структур;
- здійснювати реєстрацію та облік експертів - поліграфологів, що використовують поліграф та залучення до членства в «Українській спілці експертів – поліграфологів» при Українському державному центрі навчання, сертифікації та ліцензування поліграфу» з метою проведення профілактичних занять та отримання членських оплат за вид діяльності;
- продаж поліграфів всіх виробників та додаткового обладнання, сервісного та програмному супроводженні;
- надання послуг з детекції брехні при використанні поліграфа;
- міжнародна співпраця із залученням для навчання експертів – поліграфологів фахівців; міжнародних інституцій та Академій, що визнані в світі і мають відповідні акредитації та права.

Прогноз соціально - економічних, юридичних, правових та інших наслідків прийняття та реалізації Концепції.

При прийнятті Концепції за основу для організації комплексу дієвих заходів та впровадження єдиної державної системи детекції брехні із використанням поліграфу в Україні, враховуючи кращий міжнародний досвід, дозволить отримати ефективно діючий, керований і контрольований механізм та логічний і завершений цикл з навчання та підготовки експертів - поліграфологів, проведення перевірок та отримання результатів в межах компетенції державних, правоохоронних органів і можливості врахування у судовому процесі підсумків перевірок.

Створення «Українського державного центру навчання, сертифікації та ліцензування поліграфу - керівник сертифікований США експерт-поліграфолог С.Д. Казьмірук» дасть змогу проводити професійне навчання, сертифікацію, ліцензування та кваліфікацію фахівців для державних органів і бізнесу та здійснювати регулювання діяльності з детекції брехні при використанні поліграфу в межах закону у відповідності до міжнародних стандартів в інтересах держави.

05.05.2019.